

Δήμητρα Γαλάνη: Ημουν τολμηρή, με έσωζε η αγωγή μου

 kathimerini.gr/opinion/geyma-me-thn-k/561779710/dimitra-galani-imoy-n-tolmiri-me-esoze-i-agogi-moy-k/

Γιώτα Συκκά

Ο μικρός κήπος με τη λεμονιά και κάποια άναρχα φυτά που θυμίζουν παλιά αθηναϊκή αυλή, είναι η πρώτη εικόνα που κερδίζει τον επισκέπτη στο ήσυχο σπίτι, πίσω από τη θορυβώδη Ιερά Οδό, στο Μεταξουργείο. Επειτα, στον πρώτο όροφο, τα εκατοντάδες τακτοποιημένα βινύλια στο ηλιόλουστο λιτό σαλόνι. «Συγγνώμη για τον εξοπλισμό», απολογείται η Δήμητρα Γαλάνη για όσα προδίδουν παρειϊστική ηχογράφηση και μας καλωσορίζει στο σπίτι της για απογευματινό καφέ και ένα τραπέζι γεμάτο λιχουδιές.

Δηλώνει μουσικός και όχι τραγουδίστρια. «Έτσι αισθάνομαι. Μουσικός που παίζει ένα καλό όργανο που λέγεται φωνή. Πάθος μου είναι η μουσική στην υπηρεσία του λόγου, που είναι το άλλο μου πάθος». Οι φίλοι της γνωρίζουν και την αγάπη της για την τεχνολογία.

«Δώδεκα ετών αγοράζα κάθε εβδομάδα τη σειρά “Πώς λειτουργεί”. Με έλιωνε να διαβάζω πώς κατασκευάζεται π.χ. μια βίδα αεροπλάνου. Αυτό που ζούμε σήμερα με την τεχνολογία το ψυχανεμιζόμουν δεκαετίες πριν. Αρχές του '90 πήγαινα στο κατάστημα της Apple και μιλούσα στα μηχανήματα. Ελεγα, “εγώ θα σε νικήσω, όχι εσύ εμένα”. Ομως, τεχνολογία χωρίς γνώση και αίσθηση δεν είναι τίποτα. Αλλωστε, ο τρόπος που ακούει και βλέπει ο άνθρωπος είναι αναλογικός».

Σε επίπεδο προώθησης ενός δημιουργήματος, επίσης άλλαξαν πολλά. Παλιά θεωρούσαμε κάποιον επιτυχημένο γιατί πουλούσε πολλούς δίσκους, τώρα γιατί έχει πολλά likes. «Το ίδιο fake είναι. Τότε υπήρχε μια βιτρίνα όπου περισσότερα λέγονταν παρά γίνονταν. Τώρα είναι ακόμη πιο γελοίο. Υπάρχουν ακόμη και αγορές fake “χτυπημάτων” για ψηφιακές εντυπώσεις».

Η Δήμητρα Γαλάνη ανησυχεί για την πορεία που παίρνει η τεχνολογία: «Σε λίγο θα είσαι πένητας, αλλά θα μπαίνεις σε μια εικονική πραγματικότητα και θα 'σαι ο γιος τού πάρ' τα όλα. Αυτό δεν έκανε ο Ζούκερμπεργκ και το Meta; Σε λίγο θα είσαι ένα άβαταρ». Φωτ. ΝΙΚΟΣ ΚΟΚΚΑΛΙΑΣ

Παράνοια και τυμβωρυχία!

Οι διαδικτυακοί «φίλοι»; «Το επικίνδυνο είναι να πιστέψεις ότι είναι αληθινοί. Οι καλλιτέχνες της γενιάς μου κάνουνε τον σταυρό μας αν έχουμε σ' όλη μας τη ζωή τρεις – τέσσερις αληθινούς φίλους, ανθρώπους που είμαστε δίπλα τους κι αυτοί δίπλα σ' εμάς. Σε λίγο θα είσαι πένητας, αλλά θα μπαίνεις σε μια εικονική πραγματικότητα και θα 'σαι ο γιος τού πάρ' τα όλα. Αυτό δεν έκανε ο Ζούκερμπεργκ και το Meta; Σε λίγο θα είσαι ένα άβαταρ. Πίσω απ' όλο αυτό υπάρχει μια παράνοια. Βγάλανε ολόγραμμα την Μπίλι Χόλιντεϊ. Μα είναι τυμβωρυχία!».

Οι γονείς της

Ημασταν μια μεσοαστική οικογένεια, που έστειλε τα παιδιά της σχολείο στου Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, επενδύοντας στη μόρφωση, όχι σε ακίνητα.

Δεκαέξι ετών ξεκίνησε το τραγούδι η Δήμητρα Γαλάνη πριν από 53 χρόνια. Ενα κορίτσι που χάρηκε τις αλάνες στην περιοχή Ελληνορώσων, όπου γεννήθηκε, μέχρι που μετακόμισε η οικογένεια στο Κολωνάκι. «Εκεί ήταν το ινστιτούτο της μητέρας μου, που ήταν αισθητικός. Οι γονείς μου ήταν δυο υπέροχα πλάσματα. Ο μπαμπάς μου από την Πρέβεζα, η μητέρα μου γεννημένη στην Αθήνα με ρίζες από την Πόλη και την Οδησό. Ο

μπαμπάς ήταν υπάλληλος της ΔΕΗ και καλός τενόρος, με εξαιρετικές μουσικές σπουδές. Λάτρευαν την τέχνη, εκείνος τη μουσική, που ήταν και το α και το ω της σχέσης μας. Νονός μου ήταν ο Φίλιππος Νάκας».

Ξεκίνησε κιθάρα 11 ετών. Στο σπίτι άκουγαν κλασική, ελαφρό τραγούδι, ό,τι έπαιζε το ραδιόφωνο. «Η μητέρα λάτρευε το θέατρο. Με την αδερφή μου μας έσερναν από μικρές σε συναυλίες και παραστάσεις. Εκείνη έγινε φυσικοθεραπεύτρια, αλλά τότε τραγουδούσαμε πρώτη – δεύτερη φωνή. Μια μεσοαστική οικογένεια, που έστειλε τα παιδιά της σχολείο στου Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, επενδύοντας στη μόρφωση, όχι σε ακίνητα».

Ο Μούτσης

Ο Δήμος Μούτσης τής άνοιξε την πόρτα του τραγουδιού όταν την άκουσε συμπτωματικά στο σπίτι μιας φίλης της. Την πήγε με τον Νίκο Γκάτσο στην Columbia και από το 1970 η Γαλάνη τραγούδησε την αφρόκρεμα του ελληνικού τραγουδιού: Τσιτσάνη, Θεοδωράκη, Χατζιδάκι, Ξαρχάκο, Σπανό, Λοΐζο, Μούτση, Καραϊνδρου, Μικρούτσικο, Χάλαρη, Χατζηνάσιο. «Όλοι τους με σφράγισαν». Ήταν 20 ετών όταν της τηλεφώνησε ο Τσιτσάνης να συνεργαστούν. «Μα εγώ δεν τραγουδάω λαϊκά», απόρησε. «Τραγουδάς, αλλά δεν το ξέρεις», της απάντησε εκείνος.

«Δουλεύω από τα 17 μου σε μπουάτ στην Πλάκα. Στα 18 ήμουν ανεξάρτητη. “Θέλω να μείνω μόνη”, είπα στους γονείς μου και κόντεψαν να πάθουν αποπληξία. Είχα μια μαμά, ευτυχώς αυστηρή, δεν άφηνε τα πράγματα να ξεφύγουν. Ήμουν πολύ τολμηρό και ανήσυχο παιδί. Με έσωζε η αγωγή μου».

Πώς κατάφερε να μην ξιπαστεί; «Το περιβάλλον και οι φίλοι μου δεν τσίμπαγαν με τη δημοσιότητα και την επιτυχία. Η τηλεόραση δεν επηρέαζε με την αναγνωρισιμότητα. Υπήρξαν και στιγμές που έλεγα “τσίμπα με”. Όταν με τον Μανώλη Μητσιά πηγαίναμε για συναυλίες στην περιφέρεια και ο κόσμος τραβούσε τα ρούχα μας για να τα σκίσει».

Ως συνθέτις, μας συστήθηκε τη δεκαετία του 1990. «Δεν μπορούσα να το διανοηθώ νωρίτερα, ξεθάρρεψα όταν βγήκε η γενιά των τραγουδοποιών». Πρώτο τραγούδι της ήταν το «Χειροκρότημα», που το έδειξε στη Λίνα Νικολακοπούλου και μετά στην Αλκηστη Πρωτοψάλτη. «Δεν το είπα τότε, γιατί φοβόμουν μη με πουν ψώνιο». Το άγχος έφυγε σιγά σιγά, όταν οι δάσκαλοί της τής είπαν «τι ωραίο τραγούδι». Με τα μπράβο τους άνοιξε την πόρτα.

Η πίστη έγινε θρησκοληψία, η πολιτική μόνο εξουσία, ο θυμός μόνο βία

«Είναι σημαντικό ότι μιλούν πια τα θύματα, ότι δεν τα κρύβουν άλλο μέσα τους», λέει για όσα βγήκαν στο φως την περίοδο της πανδημίας. Σεξουαλική κακοποίηση, κακοποιητικές συμπεριφορές, βία...

«Πρέπει να μπει φρένο στην ασυδοσία. Το δυσάρεστο είναι ότι η πολιτεία δεν παρεμβαίνει με νομοθετήματα. Μια χώρα που δεν δέχεται ακόμη τον όρο γυναικοκτονία είναι για κλάματα. Το πρόβλημα είναι γενικότερο. Είναι αυτή η τεστοστερόνη που έχει βγει από τα όριά της. Δείτε τι συμβαίνει με τον πόλεμο στην Ουκρανία. Είναι μια παρακμιακή

πατριαρχική φόρμα – και λέω παρακμιακή, γιατί οι νέοι άνθρωποι δεν είναι καθόλου έτσι. Ένα νέο αγόρι συνήθως δεν είναι έτσι σήμερα. Δεν απαγορεύεται πια η ευαισθησία στον άντρα. Αυτή η λανθάνουσα κατάσταση τεστοστερόνης, αν δεν σταματήσει, θα είναι η καταστροφή μας. Είναι η αρρώστια της κοινωνίας».

Λέει ότι δεν υπάρχουν ηγέτες με πνευματικότητα για να εκτονωθεί η κατάσταση. «Χάσαμε τη σχέση μας με την πνευματικότητα: η πίστη έγινε θρησκοληψία, η πολιτική έγινε μόνο εξουσία, ο θυμός μόνο βία».

Η Κούκι, η μικρόσωμη σκυλίτσα της, δείχνει τη μεγάλη της δυσαρέσκεια από το διπλανό δωμάτιο, για τη διάρκεια της συνέντευξης. Επαναφέρω τη συζήτηση στο τραγούδι. Τι άλλαξε στη διασκέδαση αυτές τις πέντε δεκαετίες; «Η νύχτα αλλάζει από το 1980, όταν κάποιοι με οικονομική επιφάνεια έφτιαξαν σταρ, κάνοντας τζέρτζελο στα πρώτα τραπέζια, πετώντας λουλούδια και φωνάζοντας “είσαι θεός”, “είσαι θεά!”». Και η ίδια η εξουσία άλλαξε. Πριν, ο Καραμανλής δειπνούσε με τον Χατζιδάκι, τον Χορν και τον Μόραλη και μετά ο Παπανδρέου χόρευε ζεϊμπέκικο με τα τραγούδια της Ρίτας Σακελλαρίου. Στο μεταξύ, το κοινό άλλαζε σιγά σιγά, με την τηλεόραση να προβάλλει το trash. Όμως στη Γαλλία, την ώρα που γεννιόταν το τέρας, το έπνιξαν δημιουργώντας τη France Culture».

Ανάγνωση και αποδράσεις

Η καθημερινότητά της περιλαμβάνει τη χαρά της ανάγνωσης, που «έγινε βουλιμική πια» και της ακρόασης. Όταν μπορεί δραπετεύει στην εξοχή. Παλιά πήγαινε στο Πήλιο, αλλά η οδήγηση επιβαρύνει το πρόβλημα με ένα αυτοάνοσο που έχει. «Χοριοειδής αμφιβληστροειδοπάθεια. Έχει σταθεροποιηθεί πια. Δεν ήταν εύκολο όταν πρωτοπαρουσιάστηκε. Ξαφνικά άρχισα να μη βλέπω καλά, τρόμαξα, αλλά ευτυχώς έπεσα σε καλά χέρια ειδικών. Στο στρες οφείλεται. Το πραγματικό στρες δεν είναι αυτό που αντιλαμβάνεσαι, αλλά εκείνο βαθιά μέσα σου που δουλεύει υπόγειο. Νομίζω ότι σχετίζεται με μια διάθεση τελειομανίας που έχω για τα πράγματα».

Βγάζουμε ταλέντα

«Γράφω μόνο αν υπάρχει λόγος. Έχω πολλά μουσικά θέματα σε σημειωματάριο. Χόρτασα τη σκηνή. Δεν ήμουν ένα λαϊκό είδωλο. Δεν σταμάτησα, απλώς δεν πολυεμφανίζομαι. Επισκέπτομαι το τραγούδι μόνο όταν υπάρχει λόγος και, δόξα τω Θεώ, μπορώ να το κάνω». Φέτος έγραψε τη μουσική της παράστασης «Η δολοφονία του Μαρά», που παίζεται σε σκηνοθεσία του Κοραή Δαμάτη στο ΚΘΒΕ. Με το κουαρτέτο Chronos Project, μας έδωσαν την τζαζ διασκευή του «Μπαξέ τσιφλίκι» του Τσιτσάνη. «Δεν μπορεί να φανταστεί κανείς πώς φαίνεται η διαφορά ενός καλλιεργημένου μουσικού από έναν δεξιότεχνη του είδους», λέει για τις διασκευές. Ενθουσιάζεται και με όσα διαπιστώνει στο Μέγαρο Μουσικής, ως μέλος της επιτροπής αξιολόγησης του προγράμματος «Το Μέγαρο ακούει», που σε συνεργασία με την Ένωση Δικαιούχων Εργων Μουσικής δίνει ώθηση σε νέους καλλιτέχνες. «Η Ελλάδα παράγει έμπυχο υλικό με μεγάλο ταλέντο».

Η συνάντηση

Πίνουμε γαλλικό καφέ και τσιμπολογάμε σάντουιτς με σολομό και λαχανικά από του Paul και έπειτα τα λαχταριστά εκλέρ. «Δεν έδινα σημασία στην εμφάνιση, ίσως γιατί οτιδήποτε αφορούσε την αισθητική μου θύμιζε τη δουλειά της μητέρας μου. Κρέμα προσώπου πρωτοέβαλα στα 45 μου. Η μυρωδιά της με τάραζε, μου θύμιζε τη μητέρα, που πεταγόταν από τη δουλειά της, να με πάρει από το σχολικό. Κρατούσε μια φραντζόλα ψωμί που αγόραζε βιαστικά και την τσίμπαγε με το ένα χέρι και με το άλλο έτριβε το αυτάκι μου. Μύριζα το άρωμα της κρέμας στα χέρια της και επειδή η δουλειά της με χώριζε από εκείνη, δεν ήθελα αυτά τα υλικά. Μεγαλώνοντας, χρυσή με έκανε για να με φτιάξει. Αρνιόμουν. Το αισθητικό ποτέ δεν με ενδιέφερε ήμουν “χιτπαριό”», λέει γελώντας.

Οι σταθμοί της

ΓΕΥΜΑ ΜΕ ΤΗΝ Κ